

Effata 2005 ~ Alles ist so gewesen, nichts war genau so

*Wil dankbaar zijn
Durf deel zijn van verleden
Ons is het niet te blijven
Maar door te geven zij
Uwer zielen vrede*

Uit 'De Vlaspit' van Herman Verbeek

Uit grondige studie is gebleken dat het 'Effatanieuws' of het 'Effatatje' in september 2005 tien jaar wordt! Dus is er reden tot vieren! En hoe kan je een verjaardag beter vieren dan het verhaal te maken van de jarige. Maar..., ik was er pas bij vanaf augustus 2000, op de eerste repetities voor de gospels, dus moet ik voortgaan op de overgeleverde teksten.

Bij het schrijven viel me op dat het verhaal vroeger begonnen is en dat ik ook hén moest raadplegen die aan de bron stonden, m.a.w. zij die er bij waren van in de 'Voskenslaan'. Die gesprekken en het relaas van sommigen heb ik zo goed mogelijk omgezet in een verhaal. Selectief onthouden en vergeten zijn echter kenmerken van de menselijke geest, je mag mijn verhaal dus gerust iets anders interpreteren.

Vandaar de titel, vrij vertaald: "Zo is het geweest, maar het kan ook anders geweest zijn..."

Het is ook helemaal niet mijn bedoeling een geschiedenis van Effata van de laatste tien jaar te schrijven aan de hand van het 'Effatanieuws'. Zo zijn o.m. de verslagen én dus de werking van de stuurgroep meestal niet weergegeven; de groep(en) hebben nochtans ernstig werk geleverd.

Het wordt wel een omgekeerd 'Tien zwarte negertjes' verhaal, waarbij de negertjes verschijnen i.p.v. verdwijnen. Of een aftelrijmpje 'Een, twee, drie, vier, Niek is hier', waarbij je voor 'Niek' alle namen van de heiligenkalender mag invullen.

Prettige lezing en studie wens ik jullie

A Luciano

*Porque también somos
Lo que hemos perdido*

Het wordt een moeilijke klus om de verschillende verhalen van mensen die er toen bijwaren aan elkaar te breien. Maar het is de moeite waard omdat het gehele Effataverhaal, meer dan we kunnen denken, één enkele lijn bevat van dromen en streven van en naar een groep mensen om de opdracht die één van hen zeer specifiek op zich genomen heeft, waar te maken.

De plaatselijke Redemptoristenkerk van de Voskenslaan neemt in de tachtiger jaren in de buurt van het spoorwegstation Sint-Pieters een belangrijke plaats in en trekt jonge mensen aan met maandelijkse themamissen. Na die missen is er gezellig samenzijn in de aanpalende zaal. De openheid onder de mensen, de warme intieme sfeer, het jonge volk, het spreekt de mensen aan. De paters Frans De Maeseneer en Guido Moons zijn er de dragende en stuwende mensen.

Het koor, de Kantorij, staat onder de leiding van Danny Janssens.

Een 'gevangeniskoor' zingt sinds 1976 in de gevangenis van de Nieuwe Wandeling en staat onder de leiding van Guido.

De Kantorij verlaat de Redemptoristenkerk en wie achterblijft, vormt onder de leiding van Guido het Redemptokoor, dat de wekelijkse zaterdagavondmis verzorgt en voor de feestdagen of voor huwelijksmissen duidelijk versterkt wordt. Aangezien Guido nauwe banden heeft met de CM-monitoren, worden er dus ook om de haverklap huwelijksmissen gezongen. De allereerste TV-mis in de stemmige O.L.Vrouw van de Goede Bijstandkerk in Brussel komt er op initiatief van pater Walter Corneillie.

Op paaszaterdag 1994 volgt de opvoering van het Alleluia van Händel met een koor van meer dan 50 vrouwen en mannen, na extra solfège lessen van Ilse, met heel veel zweet, bloed en tranen ingestudeerd. Het is bij dat eenmalige succes gebleven...

Omwille van spanningen o.m. met de communiteit, legt de stuurgroep aan patergeneraal Lasso van de Redemptoristen, die op bezoek is, een tekst voor, om hun vragen in verband met het voortbestaan van de groep kenbaar te maken.

De tekst is wel opmerkelijk omdat er een zeer precieze werking van de groep in beschreven staat. Zo is er de stuurgroep, die leiding geeft en coördineert, Effeta, een groep van gezinnen die er nood aan heeft om hun geloof te verdiepen en te delen, Mali, die op een concrete manier een project in dat land volgt, Jeugdvingeringen, waarin de ganse gemeenschap bij betrokken wordt en die eindigen met een gemeenschappelijke broodmaaltijd. Er is een groep van lectoren, die ook leestechnieken oefent, maar die vooral evolueert naar een groep die aan Bijbelstudie doet. Vieringen voor de mensen met een geestelijke handicap, ontstaan in een vakantie met deze jongen mensen, aangepast aan hun kunnen, zijn een zeer belangrijk deel van de werking van de groep geworden en bereiken ook de aanverwanten van deze mensen.

De groep van de 14plussers brengt de eigentijdse noot, maar wijst ook op de mogelijkheden die hen hier geboden worden om open en vrij te spreken over hun overtuiging, die blijkbaar niet steeds in goede aarde valt bij sommigen. Het 'koor' bestaat uit vier kleinere koren: Redempto, het gevangeniskoor, het jongerenkoor en het gelegenheidskoor, maar in werkelijkheid kunnen deze koortjes optreden als één groot koor. En tenslotte is er het Pastoraal Atelier, ontstaan uit de Missieconferenties en het initiatief van enkele leken, waar priesters én leken zich praktisch kunnen bijscholen in de voorbereiding van de prediking, de gebedswake, de leesclub en de vormingsavonden.

Het is een indrukwekkende opsomming met dank aan velen én een vraag om duidelijkheid in verband met het opzetten van het Pastoraal Centrum om de ingeslagen weg te kunnen voortzetten.

Op deze vraag komt geen antwoord.

In augustus 1994 verlaat een groep, met Frans en Guido, de Voskenslaan. De spanningen in de communiteit over pastoraal en catechese staan de verdere uitbouw van de lekenwerking in de weg. Het geplande Pastoraal Centrum, waar door velen met enthousiasme naar wordt uitgekeken en waar velen, ook jonge gezinnen, veel energie willen in investeren, kan niet van start gaan. Mensen worden voor een soms verscheurende keuze geplaatst, maar gelukkig gebeurt het afscheid dan toch in sereniteit.

Deze groep vindt uiteindelijk een voorlopige thuis op de Afrikalaan, dat rijmt een beetje op het verre Kanaän..., juist op tijd voor de kerstviering.

0 De negertjes verschijnen, een beetje.

De geschiedenis gaat verder met materiële sporen en dus begint mijn negertjesverhaal in september 1995. Dan verschijnt op groen papier, zoals alles wat nog hoopvol en onrijp is, en met een voorlopige naam: 'Afrikalaan vertelt'. Op dat ogenblik is de groep al één jaar (voor sommigen is dit een sabbatjaar!) op de Afrikalaan gehuisvest en is het nodig een contactblaadje te hebben. Een Cogroep coördineert en leidt. Guido woont op de Afrikalaan en hij wordt medewerker van Pater Schotsmans.

De vieringen zijn op zaterdagavond (18.00 uur) en zondagmorgen (10.00 uur). Elke tweede zaterdag van de maand is er een jongerenviering met kinderopvang (Speelgoed gezocht!) en gezellig samenzijn. Voorbode van de Gemeenschapsviering (GEVI)?

September 1995: Het Roeachcentrum gaat open, Pater Frans De Maeseneer bezielt dit bezinningscentrum. Op 23 september zijn de gehandicapten in de wolken door de terugkomactiviteit in indianenstijl. Op 24 september is er bedevaart naar Scherpenheuvel. In zijn enthousiasme wil de redacteur ook Tremolo bezoeken, maar uiteindelijk blijft de reis beperkt tot een geslaagde bedevaart. Tien jaar later geraakt Effata ook niet in Tremelo, maar blijven we haperen in Keerbergen, maar daarover later!

Er is keuze genoeg om te zingen: er zijn nog steeds drie koren: Het gevangenischoor, dat sinds 20 jaar bestaat om de kerkelijke feestdagen in de gevangenis te zingen, Redempto, dat in de kerk in de Afrikalaan zingt én een gelegenheidschoor voor de grote vieringen met Kerstmis en Pasen.

Een kaas-en-wijnavond mag niet ontbreken (25/11), het Kerstconcert op 17 december 1995 is een succes en op 18 december is er de Biechtviering: bezinnen om te herbeginnen. Met Bernard en Cécile wordt de Koninklijke Bibliotheek bezocht op 18 februari 1996.

De meer dan eivolle paasviering op 8 april 1996 zet aan het denken: waarom geen viering elke zaterdag om 19.00 uur?

En steeds terugkomend, een constante in het verhaal: er is ook geld nodig voor heel wat kleinigheden: "Ken je ons nummer al?"

Niets nieuws onder de zon: er komt een grote reorganisatie in de pastorale sector! Een eerste gevolg is de pensionering van Pater Schotsmans, die afscheid neemt. Hij is de man die aan de groep de moed gaf om door te gaan. Het tweede is nog ingrijpender: de groep verhuist naar de Stropkaai, naar Sint-Juliaan!

1. Het eerste negertje wordt Effata gedoopt.

Als overgang verschijnt in augustus 1996 'Tussendoor' waarin de naamsverandering naar 'Effata' wordt uitgelegd.

We worden gastvrij ontvangen in Sint-Juliaan, het koor repeteert er al, er is een TV-mis en de vieringen gaan door om de veertien dagen op zaterdag, nu om 18.30 uur. De jongerenvieringen blijven zoals vroeger. Er is een oproep voor huisraad en tegelijkertijd een aankondiging van het huwelijk van Sabine en Peter. Enig verband tussen de twee?

Stanny's mosselen krijgen een officieel karakter.

En eindelijk: Jaargang 1 nr. 1 van september 1996! De dove die moeilijk spreekt, wordt tot openheid geroepen. Wij worden als gemeenschap gevraagd open te staan voor de gekwetste, gebroken, gekneusde mens opdat hij/zij tot heelheid zou komen. Effata is effectief geboren!

Er is een heuse stuurgroep en de enige, echte prikbordkalender. Er wordt een altaartafel gezocht... en inkomsten via het Effatafonds, omdat de wens wordt geuit 'omhalingen' tot het minimum te beperken. De jongerenviering is de start van de hernieuwde werking in Sint-Juliaan en de aansluitende broodmaaltijd is een ideale gelegenheid om samen te zijn in gemeenschap.

Zaterdag 28 september is er terugkomdag voor de mentaal gehandicapten met als speciale gasten, de Flintstones. Blijge gezichten en sfeervolle momenten, dankbaarheid om al die vriendschap: we kunnen veel van hen leren! Effata koopt 25 kg chocolade voor Mali en geeft kinderkledij mee.

In de Advent zijn we aandachtig voor de rechten van het kind via de actie 'Welzijnszorg'.

Ook groepeeret het Effatakoor nu de vroegere 'drie' koren, maar het motto blijft: 'Vrijheid - Blijheid'.

De eerste Kerstmis in Sint-Juliaan: er wordt verzoend, versierd en voorbereid, gevierd en afgewassen. De Glühwein doet zijn intrede om een bliksemsnelle carrière te maken bij het kerstsamenzijn.

2. Een, twee, ... Pieterjan, Ellen, Ine, Floor, Bram, Fien, Zoé, Imke... is hier!

Dankjewel zeggen voor al dat werk rond Kerstmis is een goed begin voor het nieuwe jaar.

Een vroege Pasen: dus snel weer inoefenen voor de Goede Week. Houd de week vrij! Broederlijk Delen richt zich op enkele landen in Azië, wij volgen die actie en er wordt voorgesteld actief mee te helpen door 40 dagen water te sparen. Hopelijk heeft men niet overdreven! Er is nu ook sprake van de permanente opdracht voor steun aan de Effatawerking. Heeft het wat uitgehaald?

Een nieuwe trend in het Effatatje: mijmeringen en doordenkertjes. Ze zijn niet samendrukbaar, je moet ze dus zelf lezen, kernachtig en diepgevoeld als ze zijn, vooral die over de warme bakker!

Het hongerdoek van 1997 van Sieger Köder: Gods keuze voor de arme en lijdende mens tot de onze maken. Het doek verdwijnt voorlopig, maar veel later hangt het in de beroete kapel 2005 en trekt letterlijk de aandacht door de kleurenrijkdom.

Pasen komt en gaat: er wordt bedankt voor al het goede dat aan elkaar is gedaan. We zingen voor de eerste communie van het MPI van het Gemeenschapsonderwijs en gaan naar de musical 'Het Nijlpaard' door leerlingen en leerkrachten van het Sint-Paulusinstituut onder regie van Guido.

29 juni is de ontmoetingsdag: het eerste werkjaar in Sint-Juliaan wordt afgesloten met een barbecue: iedereen welkom! De vieringen vallen niet volledig weg in juli en augustus: ze worden tot de helft herleid, dus twee per maand.

Een nieuwe formule: het Opendeurweekend: repetitie voor iedereen die er wil bij zijn, jongeren-
viering: je mag op je eigen instrument spelen (!) en zingen op de Borgwalfeesten in Vurste voor de mensen met een mentale handicap.

Goed nieuws: vanaf 4 oktober 1997 is er elke zaterdag een viering in Sint-Juliaan!

Het eerste kerstconcert van Effata, samen met het kinderkoor van het Sint-Paulusinstituut heeft plaats op 28 november. Kerstliederen natuurlijk, maar ook liederen van Huub Oosterhuis, die ons zo vertrouwd geworden zijn. Het koor kreeg een staande ovatie en mocht met twee bisnummers bedanken.

Een, twee, drie, vier: de folder is hier!

En weer wordt het Kerstmis, innig als altijd, nadat we in de Bijloke gezongen hebben in het rust- en verzorgingstehuis (RVT), voor onze oude zieke medemensen.

Welzijnszorg roept om de armoede uit te sluiten en "Trek de kaart van de vrouw!"

3. Het derde negertje speelde piano.

Om het koor overal een goede instrumentale begeleiding te kunnen geven, is een digitale piano vereist. Een dergelijk ding kost veel geld, zelfs tweedehands, dus wordt er een oproep tot vrijgevigheid verspreid. De piano zal in elk geval nuttige dienst kunnen doen want er moet gerepeteerd worden voor de TV-mis op 26 april, in de kerk van Onze-Lieve-Vrouw van Goede Bijstand te Brussel. Daarna gaan we een dagje Brusselen. Maar dan is de Paasweek alweer achter de rug met innige vieringen en de Kruishulde met een meegebrachte bloem op Goede Vrijdag. Pasen wordt ook een doopfeest: drie kindjes worden gedoopt, Fien, Lukas en Tine.

Lieve tracht uit te spreken wat Effata voor haar betekent en ze doet het letterlijk l etterlijk: E=echt, FF= feesten, A= Aandacht, T= Teder zijn, A= de Ander. Ontroerd tot in het merg van onze beenderen werden we soms...

Er komt een oproep om in Ranchi (India) een psychiatrisch centrum van de Broeders van Liefde te steunen. De vier Indiase broeders hebben in Sint-Juliaan stage gelopen en op Palmzondag vieren ze met ons mee.

Om meer informatie te hebben over de mensen die Effata dragen is er een nieuwe rubriek: 'De zeven vragen'. Onmiddellijk succes: we lezen de antwoorden van Fons en Chrisje, Roger en Hilda, Katlijn en Ingeborg.

Om te bewijzen dat hij inderdaad de financiën bijhoudt, publiceert Fons de financiële balans, maar gelukkig blijft het bij die  ne keer!

Het werkjaar wordt afgesloten met het bedankingsfeest (kwestie van niet altijd dezelfde naam te gebruiken!) met een warme beenhespschotel. Juli wordt een echte vakantiemaand: geen vieringen meer, maar vanaf 1 augustus herbegint het gewone leven. Kindjes worden geboren, mensen trouwen, de vieringen hernemen. Het derde werkjaar begint, het is september. Guido neemt zowaar de gelegenheid te baat om een echte nieuwjaarsbrief te schrijven met plannen en 'dankjewel'.

Effata steunt 'Hulp aan Mali' en de Malireizigers financieel met de aankoop van niet-bederfbare producten. Ook het Roeachcentrum krijgt speciale aandacht, als vormingscentrum en bezinningscentrum.

Blijkbaar heeft Effata het zeer goed gedaan, want op 31 januari 1999 mogen we weer de TV-mis gaan zingen: het wordt dus wel erg druk voor het koor (en voor Guido) want ook Kerstmis en wat er voor Effata bij hoort, staat voor de deur. Ook is er de adventsactie Welzijnszorg voor een betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg.

4. Res vestra agitur: Het gaat over úw zaak!

Het is weer nieuwjaar geweest en dus was er receptie na de jongerenviering (jovi) met verrassing (in 2005 wordt dat bijna 'verassing', maar dat is nog verre toekomstmuziek!). Effata steunt 'Vredeseilanden' en gaat zoals al aangekondigd weer naar Brussel. De TV-mis is een succes: er komen veel positieve reacties uit Vlaanderen en Nederland. Miet beantwoordt de zeven vragen en na haar doet ook Ilse hetzelfde. Er is Lichtmisviering met kinderzegen, alsof die er al niet is, te zien aan al die geboortekaartjes: Reinout, Rebecca, Léonie, Fien, Hanneliesje, Rosanne en Thomas.

Pasen komt: het feest van de trouw. De omhaling is voor Broederlijk Delen. Er moeten ook wat vragen gesteld worden over meewerken aan de goede werking van Effata: de stuurgroep, de afwas, de voorbereiding van de jovi, het vrijhouden van de datum van de Dankdag. Roeach roept om deel te nemen aan het gebedsmoment dat ze als voorbereiding van het Pinksterfeest organiseren: het thema is 'goedheid'.

De Dankdag, die toch weer 'Ontmoetingsdag' wordt, is weer een groot succes. De warme beenhosp wordt een traditie! De stuurgroep oefent zich op de toekomst en neemt een volle dag vrij om te plannen en te evalueren, in de Ottergemsesteenweg. De koorleden worden door Roger opgeroepen om een concert met het Sint-Paulusinstituut in te oefenen. Het concert wordt wel naar 2000 verschoven en gaat uiteindelijk toch niet door.

Stanny's mosselen zijn er weer!

Effata doet een nieuwe stap naar volwassenheid: er worden vormingsavonden ingericht om zo beroep te kunnen doen op de inzet van iedereen om mee te bouwen aan onze christelijke gemeenschap. De eerste avond gaat over de bijbel in zijn geheel.

De geluidsinstallatie 'verdwijnt': milde schenkers zorgen voor de nodige financiële steun voor de aankoop van een nieuwe.

Ons geloof is onze eigen zaak. Daarom komt er een maandelijks bijbeluurtje als voorbereiding van de jovi. Er is nu ook een heuse leesclub gesticht: drie maal per jaar bespreken we samen een boek dat we gelezen hebben.

En het is al weer Kerstmis met de viering voor onze geliefde oudjes in 'de Jan Palfijn', met de middernachtmis, met Glühwein, met Welzijnszorg en met het zingen in de gevangenis. De nieuwjaarsreceptie valt samen met de Driekoningenviering.

5. Het vijfde negertje: te dicht bij het vuur gestaan?

Je zou denken dat er herhaling komt, routine, vervlakking, maar neen: Effata zorgt voor afwisseling! De grote feesten zijn natuurlijk ankerpunten, wij hebben onze vaste klanten, het kerkelijke jaar is onze ruggengraat.

Voor de afwisseling wordt dus op de Driekoningenviering 'De Biezenstekker' van Cyriel Buysse gespeeld.

Tom en Lut beantwoorden de zeven vragen.

Op de vormingsavonden worden 'Pelgrim in het leven' van Lucette Verboven, 'Kerk zonder wierook' van Ignace D'Hert en 'De wereld van Thomas en Elke' van Marcel Verhelst besproken. Pasen is alweer voorbij en Niek is gedoopt, als Tine Ruysschaert ons het Markusevangelie vertelt: ze verrast ons en zet ons aan het denken. Voor mij en Lou is het de eerste kennismaking met Effata, nu nog een voorlopige.

Sander, Stephen, Brent, Pheby en Stijn vergroten de familie.

De ontmoetingsdag met warme beenhesp valt bijna in het water, want een brand in de gebouwen van de campus Sint-Juliaan strooit figuurlijk roet in het eten. Effata krijgt een 'nieuw' lokaal toegewezen, maar het moet uitgeruimd worden, het bezetwerk en de boogjes hersteld of vervangen, de verlichting vernieuwd en een nieuwe vloer gelegd. Effata kruipt op stellingen en haalt halsbrekende toeren uit. Guido geeft het slechte voorbeeld en dondert eraf, gelukkig zonder teveel blijvende schade.

Voor de eerste keer gaat de stuurgroep voor drie dagen op evaluatie- en planningsweekend, ver van huis, naar de Champagnestreek, om er ook wat aangenaams te beleven bij al dat werken...

Effata plant een reis naar Israël, het land van de bijbel, in de paasvakantie 2002: er zal dus moeten gespaard worden. Begeleider wordt Pater Oblaat Paul Robbrecht, bijbelkenner.

En voortaan worden in de jovi ook de producten van Oxfam-Wereldwinkels v.z.w. verkocht.

In alle stilte verandert de jovi van naam en wordt GEVI: gemeenschapsviering.

De Effatazaal krijgt vorm: er wordt al gesproken van een feestelijke opening!

Het werd avond, het werd morgen: een nieuwe Advent, aanzet naar Kerstmis.

6. Het zesde negertje is echt!

600 broodjes smeren: genoeg om enkele beren in te huren? Bij Effata doen ze dat zelf, zeker als het voor de nieuwjaarsreceptie is. Jochen, Eva, Lotte en Katrijn worden geboren. Wij zingen weer eens de TV-mis in Brussel: het wordt een goede gewoonte! De leesclub kiest het boek 'Vrijuit' van Peter Schmidt ter lezing en bespreking. Ook lezen we 'Mystiek is liefde' van William Johnston.

De reis naar Israël kan niet doorgaan: het is er te onrustig door de Intifada: de strijd tussen Palestijnen en Israëliërs. Men stelt voor om toch een midweek na Pasen samen op reis te gaan.

De Effatazaal van het o.c. St-Jozef op de campus St-Juliaan (wat een mondvul) wordt op 24 maart 2001 plechtig geopend, juist op tijd voor de vieringen van de Goede Week en Pasen. Broeder Luc Maes, regionaal overste van de Broeders van Liefde, houdt de toespraak met grote waardering voor Guido, het koor, de gehele groep en hij herhaalt het 'welkom' aan de Effatagemeenschap.

Het koorconcert is er dan toch, met twee uitvoeringen van religieuze wereldliederen: een in Eeklo en een in 'onze' kapel. Het Effatakoor met het kinderkoor 'De Edelweisjes' uit Eeklo zingen over leven: Oosterhuis en een vuurwerk van Alleluia's. Een journalist van 'De Eeklonaar' schrijft een verdiend enthousiast artikel.

Bart, Tom en Ingeborg leren ons trommelen voor Afrika voor '24 u voor Afrika'.

Je zult het nooit geloven: er is kip aan het spit op de ontmoetingsdag waarmee het werkjaar wordt afgesloten.

De Champagnestreek was zo meegevalen om er te plannen, dat de stuurgroep voor een tweede maal erheen trekt voor het evaluatie- en planningsweekend.

Lea Gilmore komt naar België. Wie is dat? Een Amerikaanse gospelzangeres die met ons en leerlingen en leerkrachten van het Sint-Paulusinstituut wil optreden ten voordele van de Damiaanactie. Het Effatakoor moet dus dringend worden uitgebreid met al of niet gelegenheidszangers. Zo komen Lou en ik, en anderen, er uiteindelijk ook definitief bij, het begin van een lange Effataloopbaan. De concerten gaan door in de Kristus-Koningkerk op 30 november en 1 december 2001. Het wordt een reuzesucces: de vurige tongen slaan van de één naar de ander over.

De stuurgroep werkt in stilte voort en wil zich hernieuwen na drie jaar.

Er wordt een 'Basiscursus geloven' ingericht. De bedoeling is: basisvragen over geloven aan bod te laten komen en samen op zoek te gaan naar verdieping en verantwoordelijk te worden voor het geloof in de gemeenschap.

De boekhouder van Effata leert in Euro's rekenen.

We vieren Kerstmis in Jan Palfijn, in onze kapel, in de gevangenis. Het jaar is alweer voorbij.

7. Maar die kat kwam weer...

Een nieuw woord: terugkomdag: om nog even terug te kijken op het gospelconcert en om zich bedankt te voelen. Terug gaan we ook naar 'De goede Bijstand' om er de TV-mis te zingen. Florian, Lien, Nora en Lucas worden geboren.

De plannen na Pasen nemen vaste vorm aan. We gaan naar Duitsland, naar Willingen in het Sauerland, met een grote groep, gewoon wandelen, uitrusten en genieten van elkaar, van de kinderen, van de natuur, van de sauna, ...

De basiscursus start als een pijl uit een boog en we lezen in de leesclub 'Wij hebben Hem herkend', getuigenissen van gelovigen en 'Het verhaal gaat', het eerste boek van dominee Nico ter Linden. Diezelfde ter Linden komt ons spreken op uitnodiging van Roeach over zijn verhalen.

Wij sluiten ons aan bij de vastenactie 2002 van de vzw Caraes, NGO van de Broeders van Liefde, voor de ondersteuning van enkele scholen in Indonesië.

In de paasnacht wordt Elise gedoopt. Ben vraagt of hij zijn Plechtige Communie kan doen in de Effatagemeenschap, die aanvaardt. Vormen kan niet: wij zijn geen parochie: begrijpe wie kan. Rosette beantwoordt de zeven vragen.

De regelmaat herneemt: er is beenhosp op de ontmoetingsdag en de +12 jarigen gaan bowlen.

En nu we gewoon zijn uitstappen te doen, gaan we ook nog eens naar het bijbelse openlucht-museum in Nijmegen. Het wordt een zonnige, interessante, boeiende dag. De gids (Guido) is ervaren.

Effata wil na 6 jaar ook horen wat de gemeenschap denkt: daarom wordt er een Open Gemeenschapsraad gehouden om iedereen de kans te geven zich te engageren binnen onze groep.

Het gospelconcert van vorig jaar was blijkbaar té goed! De kat, excuseer, de Damiaanactie vraagt ons terug voor een concert met Lea Gilmore in de Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk op 3 december 2002. Ook dat concert is zeer goed, maar we beginnen te lijden aan een te grote aantrekkingskracht: er zijn (goede) plaatsen te weinig.

De bouwwerken aan de nieuwe school beginnen. Er komen werkketen en afrasteringen en de toegang naar onze kapel en zaal wordt wat moeilijker, maar waar een wil is ...

Het zijn niet altijd vrolijke momenten: wij zingen de verrijzenisviering van Norbert De Pue en van Rita, de vrouw van Walter, als troost voor onze vrienden.

We steunen Bond zonder Naam door kaarsenverkoop en Welzijnszorg. Er zijn dan wel weinig omhalingen: onze gemeenschap helpt waar ze kan.

En komt Kerstmis niet elk jaar terug vol warmte en innigheid?

8. Het achtste negertje beklimt de berg.

De boekenclub, de vroegere leesclub, leest en bespreekt 'Wat gelooft een goede moslim' van Emilio Platti. Het wordt een kennismaking met een toch wel voor ons onbekend geloof. Ook lezen we 'Tussen Rome en Leven' van Roger Burggraeve; we lezen het zelfs twee keer voor de 'vergeeters'.

Simon, Emiel, Oona, Linde, Fie, Arne, Ferre, Lien en Jade worden geboren.

Ook Guido wordt geboren maar dan in 1953. Hij is dus 50 jaar oud en dat wordt gevierd, tot zijn grote verrassing, met een groot feest met luim en lach, met herinneringen, met dans en muziek, met Aalsterse leute tot heel laat...

De basiscursus geloven start opnieuw met de bespreking van de teksten van het Nieuw Testament, de kerkvaders en de initiatiesacramenten.

Er is blijkbaar ook nood aan helpende handen, want er komt een oproep voor de Koffieploeg en de Kuisploeg. Vooral deze laatste is zeer actief, wat tot gevaarlijke toestanden kan leiden. Inderdaad wrijving geeft warmte en teveel warmte kan brand veroorzaken. Mister Proper lost dergelijke problemen echter nog op!

Ons vastenproject steunt mensen met een handicap op de Filippijnen. De Goede Week wordt een buitengewone ervaring en er is een uitvoerige fotoreportage over in het Effatatje.

Ontmoetingsdag = beenhosp = bowling = springkasteel = beetje afscheid nemen. Niet voor zo heel lang, want we gaan naar Antwerpen met een gids de Jodenbuurt bezoeken en bij Hoffy's eten en luisteren naar de wonderbare kronkels van het koosjere leven.

De nu uitgebreide stuurgroep komt drie dagen samen in Beernem om na te denken, te plannen en te evalueren.

Roeach sluit de deuren, maar zoekt aansluiting bij Effata. Ze zijn hartelijk welkom en dat uit zich doordat de Effatagemeenschap op woensdag het Tabormoment mede inricht. Het Tabormoment is een gebedsbijeenkomst verwijzend naar het evangelie van de gedaanteverandering.

Nog een nieuwe activiteit die uitgetest wordt: het snoezelzingen of voelend zingen met mensen met een mentale handicap. Het snoezelzingen zelf wordt tot later uitgesteld.

We hebben nu ook een website en een verjaardagskalender!

Wat sommigen hebben zien aankomen gebeurt: het is even allemaal teveel voor Guido en hij moet rusten. Effata bemoedigt hem.

Voor Kerstmis helpen we Welzijnszorg, dat onze aandacht vraagt voor de armoedeproblemen bij ex-gevangenen. Zoiets gaat ons zeker ter harte, want we zingen zelf in de gevangenis! In de stemmige middernachtmis wordt Jade gedoopt.

Er zijn grote plannen voor de reis in groep in de midweek na Pasen naar Han-sur-Lesse.

9. Het negende negertje zingt met een heel groot koor in het Gentse Kuipke.

Het jaar 2004 begint met groot verdriet. We vernemen het plotse overlijden van Walter Corneillie, provinciaal van de Redemptoristen. Walter was een goede vriend van Guido en hij was Effata zeer genegen. De Effatagemeenschap toont haar dankbaarheid door als koor de uitvaartliturgie mee te verzorgen. Het wordt een indrukwekkende hommage aan een goede mens.

Maar er is geen tijd voor treuren, wel voor werken: de basiscursus 'geloven' en de boekenclub starten weer. Om het praktische aan het aangename te paren lezen we met zijn allen Guido's eindwerk 'De Effatagemeenschap en de mystagogie'. Ook lezen we 'Op weg naar de herberg. Bouwen aan een open kerk' van Jan Hendriks en 'Levenskunst' van Anselm Grün. In de cursus gaat het over bidden. Dries wordt geboren (is de babyboom voorbij?).

We steunen opnieuw de v.z.w. Caraes in haar zorg voor de geesteszieken in het Zuiden: Terminus Tabaco krijgt betekenis.

Simon Poppe vraagt of hij zijn doopgeloften in 2004 mag hernieuwen in en tegenover onze gemeenschap. Voor 2005 vragen Julie, Dorien en Jonas dezelfde steun en hulp. Lichtmis brengt de kinderzegen en de pannenkoeken. De TV-mis in de Goede Bijstandkerk wordt een viering met ziekenzalving, om nooit te vergeten, zo echt is hier de warmte tussen mensen. Snel komt Pasen er weer aan, eenvoudig gezegd, maar het is een weemoedige tijd voor velen en een diepe beleving van het sacrament van de kwetsbaarheid: de ziekenzalving op Witte Donderdag.

Weer gaat de stuurgroep evalueren en plannen, nu in Koksijde, om er een frisse neus te halen en frisse gedachten te krijgen.

Driemaal is scheepsrecht: Lea Gilmore komt weer zingen, maar nu met alle koren die de voorbije jaren met haar hebben gezongen. Het is een geweldige opdracht waarvan een groot deel op een kern van vooral Effatamensen valt, waarbij vooral Guido's deel: het oefenen, het dirigeren, het organiseren, de bezieling, enorm zwaar is. Tientallen 'eenvoudige liederen' helpen achter de schermen mee, elk op zijn/haar manier, bijv. met een reuze-appelpluk.

Op 30 en 31 oktober 2004 is het zover: Het Gentse Kuipke davert van het enthousiasme van Lea Gilmore, Will Tura, 2000 zangers en 100 djembéspelers. Het is een feest en een beloning voor alle werkers voor en achter de schermen.

En bijna vergeet ik de beenhesp van de ontmoetingsdag! Deze keer is er zelfs een dessertenbuffet. In de vakantieperiode gaat een groep die er de vorige keer niet bij kon zijn 'Antwerpen anders' bezoeken onder de kundige leiding van Miet en een andere gids.

De open gemeenschapsraad komt samen: er is ook informatie over onze samenwerking met de Damiaanactie. Er wordt opgeroepen om op de werelddag voor de melaatsen informatie te geven in de parochies en in de scholen.

Op de bezinningsnamiddag van 28 november komt 'De Bremstruik' van Roeselare, een gemeenschap die gelijkenis vertoont met Effata, spreken over hun ervaring. Er zijn inderdaad gelijkenissen, maar ook enorme verschillen in aanpak en mogelijkheden.

Je zou bijna vergeten dat het Kerstmis wordt, zo druk is het geweest met het gospelconcert: deze kans tot rust en inkeer is meer dan nodig.

10. Toen waren er al tien. Een, twee, drie, vier: zo snel gaat het!

Misschien merk je nu op dat de stijl van mijn verhaal wijzigt? Natuurlijk: het wordt een verhaal over nu en morgen, van hoop en doen en trachten te begrijpen waar we heen moeten.

Wat je niet verwacht kan gebeuren. Er is een kleine brand in de kapel op Driekoningen: de kerststal gaat in vlammen en heel veel rook en roet op. Is het een ramp of een zegen: de tijd zal het uitwijzen. Effata schiet ter hulp en met man en macht wordt de kapel, althans het gebruikte niveau, gereinigd. We zijn er bijna twee volle dagen aan bezig, maar dan kan je schaatsen op de vloeren!

Op 23 januari 2005 zingen we de TV-mis vanuit Keerbergen, samen met een plaatselijk koor. Het is voor Damiaan dat we zingen, gospels met Lea Gilmore die er ook bij is en het hart van de viering wordt. Zo is Effata weer eens heel dicht bij Tremelo, maar we geraken er niet. Wel doen we 's namiddags een ontdekkingsstocht door Mechelen, voor velen een revelatie.

De stuurgroep bereidt het jaar voor: de samenhang van de vieringen, de groepsreis naar Oviat in de week na Pasen, het stuurgroepweekend in Maldegem, de Tomdag, de opdrachten die we hebben in verband met de kapelrestauratie.

Inderdaad heeft de tijd het uitgewezen: de verzekering van de Broeders heeft gesproken, de deskundige experts zijn langsgesproken, de beslissingen zijn genomen: de kapel wordt grondig hersteld. Als nu nog de daken en de toiletten een beurt krijgen... Wat dat allemaal op lange termijn voor Effata betekent is nog niet duidelijk, want ook de nieuwe schoolgebouwen zijn bijna klaar: er wordt al van ingebruikneming gesproken! Effata zal wel een tijdlang voor de vieringen uitwijken naar de rechterzaal, die na de paaswake wordt ingericht. Ons Effatalokaal kunnen we wel verder gebruiken.

Het vastenproject steunt de ngo Caraes in haar zorg voor Jambo, een schoolproject in Congo, waar we uiteindelijk 1.063,62 € voor samenbrengen! Ook gaan de moedigen onder ons, en in feite was het niet eens zo erg moeilijk, 'preken' (of is 'bedelen' beter) voor de Damiaanactie in verscheidene parochiekerken. Het resultaat is meer dan behoorlijk.

De boekenclub leest en herleest het boek 'Je geloof doorgeven, hoe doe je dat?' van Stef Desodt. Katrien en Wouter gaan naar de lieddag van 'De Brug' in Lier, waar liederen van Huub Oosterhuis worden aangeleerd. Ze hebben daar ook een begenadigde dirigent, die er uitziet als Peter Ustinov in zijn rol van Nero voor het brandende Rome, én een orgel- en pianoman. In het najaar is er weer een lieddag, ...

We ontvangen enkele mensen van 'De Vleugel' in Antwerpen. We herkennen de openheid, het zoeken naar vernieuwing en zingeving, de soberheid en de toewijding. En ook vallen ons de verschillen op in mogelijkheden, middelen en omvang van de doelgroep.

De paasweek is heel druk, zoals altijd trouwens. We zingen voor onze oude mensen in het Jan Palfijnziekenhuis, misschien voor de laatste keer, want het RVT verhuist naar de andere instellingen van het OCMW en die zijn a(anti?)confessioneel. De vieringen zijn innig, pijnlijk herinnerend aan lijden en dood, aan afscheid. De paaswake zingen we zoals nooit tevoren, van duisternis naar het volle licht. O ja: weet je hoe je ineens tweehonderd stoelen moet verhuizen? Met Pasen zingen we in de Nieuwe Wandeling voor ons trouwste publiek.

Dan gaat Effata weer op reis, ditmaal naar Oviat in de Hoge Venen. Groot en klein, oud en jong, voor de derde of de eerste maal, voor allen wordt het een deugddoende uitstap, met tijd voor elkaar, om keuzes te maken, om vrienden beter te leren kennen, door de modder of gebaande paden, in zon en regen. Er wordt zelfs een heus kamplied gedicht en veelvuldig gezongen, we bezoeken de oud-nieuwe burcht Reinhardstein en leggen ons leven in de handen van min of meer ervaren spoorzoekers en kaartlezers.

Maar Effata zendt haar dochters en zonen uit: Guido, Veerle, Bart en Tom vertrekken voor een tiendaagse reis naar Bangladesh met de Damiaanactie. Hun ervaringen, die ze, met wijde ogen voor al het menselijke leed, trachten naar ons over te brengen, vertellen ze ons op 11 juni. Spijtig genoeg laat de videofilm het afweten en moeten we het stellen met vaste beelden van de drukte, de armoede, het leed en de vreugde van de mensen in Bangladesh. Een niet zo duidelijk gevolg van hun reis: er verschijnen nieuwe gewaden en overal klinken belletjes, ook met de Vrouwendag als alle vrouwen door de mannen bedacht worden op een exotisch hartbelletje.

Op 2 april is het dan zover: de kapel wordt leeggemaakt - de stoelen zijn er in de paasnacht al verwijderd - om de specialisten toe te laten met de herstellingswerken te beginnen. Guido verdwijnt voor enkele dagen: hij wordt kapitaris van zijn orde, de Redemptoristen, wat voor Effata

belangrijke gevolgen kan hebben. Johan vervangt hem op de repetitie en Walter Van Wouwe in de viering. Is dit echt een genadejaar voor velen?

Maar er is ook verdriet: Mieke Van Hooreweghe overlijdt na een ongeval. Wij zingen haar verrijzenisliturgie tot troost van Karen, haar dochter.

30 april is het Plechtige Communie voor Julie, Dorien en Jonas: een vreugdevol feest naar de essentie van het gebeuren. Met het lied 'Doopbelijdenis' van Herman Verbeek belooft de ganse Effatagemeenschap hen "wij met jou en jij met ons", sámen door het water te gaan.

Als voorbereiding op de opname van een nieuwe gospel-CD in augustus, met drie concerten, komt Lea Gilmore ons in een workshop eindelijk leren hoe we gospels moeten zingen, niet met onze westerse blanke heldere kop, maar vanuit het hart en met een beetje minder gevoel voor cijfers en maten.

Effata neemt elke uitdaging aan en keert terug naar de 'wortels': wij zingen in de kerk van de Redemptoristen in de Voskenslaan, waar de kinderen van het MPI op die laan, gevormd worden door onze bisschop, Mgr. Luc Van Looy, en dat in een viering die Guido bezielt en vorm geeft.

De stuurgroep ontspant zich op 6 mei op de Tomdag met een leerrijk bezoek aan het Spaarbekken Kluizen, met een wandeling in de Lembeekse bossen waar 'hemels' gezongen wordt in de boskapel, met een bezoek aan een kruidentuin in Kaprijke en met een geslaagde barbecue op bevriend terrein.

Arend, Tiebe, Stef en Luna zijn onze nieuwe baby's, Arend en Luna worden in de zijkapel gedoopt. Feesten en recepties zijn bijna wekelijkse kost!

Schilders, elektriciens, geluidsspecialisten en loodgieters hebben hun werk gedaan in de kapel en nu is het aan ons. De rondrijdende stelling komt nog goed van pas voor onze acrobaten, Chrisje, Magda en Lea, die als de muzikanten van Bremen, alle ramen zo poetsen dat ze terug opkleuren. Het grote geweld wordt ingezet op 21 mei: het laatste stof wordt weggeveegd, weggestofzuigd en weggedweild tot alles naar wens is. Alleen de lampen hangen er nog niet en het blijft wachten tot 4 juni om de kapel plechtig weer in gebruik te nemen, na een ultieme poetsbeurt...

Ook op 4 juni hangen er die lampen nog niet, dus is ons geduld om de kerk terug in gebruik te nemen, méér dan op. De versterkte kuisploeg poetst de stoelen extra schoon, Miet gebruikt wonderolie voor het altaar, de vloer krijgt een eerste natuurlijke lijnolievoeding, het orgel wordt uitgetest, Frans stofzuigt de meest verborgen hoeken van het nieuwe doksaaltapijt, de Taborkapel wordt gedoopt, de geluidsinstallatie wordt uitgetest, de eerste planten zijn geplaatst, kortom het moet allemaal in orde zijn voor 'Het kapelfeest' vanavond. Dat feest heeft niets te maken met het 100-jarig bestaan van de kapel, dat komt pas later (lees "'Onze' Kapel"), maar wel alles met onze vreugde, de kapel terug in gebruik te kunnen nemen. Want die kapel staat voor ons gelijk met gemeenschap vieren.

Redemptoristen zijn volgelingen van Alfonso de Liguori (*1696 - †1787). Walter Corneillie vertaalde en hertaalde een boekje 'Gesprekken met Alfonso de Liguori'. Een uittreksel hieruit: "*Alfonso, jouw droom over gemeenschap bevraagt ons vandaag nog met dezelfde kracht van het begin: er is maar gemeenschap wanneer men bereid is alles te delen: elkander dragend in geloof, elkander beoordelend in liefde, in dienstbaarheid, vrijheid en vreugde.*" Wij trachten óók die droom waar te maken.

Guido spreekt die droom op zijn manier uit in zijn homilie over het verhaal van de roeping van de belastingontvanger Matteüs. Geen vraag naar zijn beroep, enkel de opdracht: "Volg mij." Guido verwijst naar de bijeenkomst van de Redemptoristen in Duitsland, waar zwaar getild werd aan het roepingprobleem en de plannen om een roepingenhuis op te richten. Zijn repliek, zo eenvoudig, dat niemand het wel zal hebben kunnen geloven: "Ik heb geen gebrek aan roepingen, als ik mensen vraag om iets te doen dan gaan altijd een of meerderen op mijn vraag in". Hij zinspeelt hier duidelijk op de roeping van de leken, van ons allemaal, in een evenwicht als partners in opdracht. Hij laat ons ook nadenken over het feit dat God liever barmhartigheid heeft dan offers.

De boog kan echter niet te lang gespannen staan en na de viering in onze bebloemde kapel, weer allemaal rond het altaar verenigd in een te lang gemiste intimiteit, na het samenspel van Elien en Lut en een daverende Alleluia is het feest met hotdogs en een drankje. Rita wordt geprezen voor haar creatie 'Kazuifel voor Guido' met stof die Guido zelf bij een werkende vrouwengemeenschap in Bangladesh is gaan halen. Op 11 juni is er GEVI met veel volk, Guido borduurt voort over de roeping van elk van ons: het verhaal over de roeping van de apostelen (was dat een zootje!), herhaalt met pretlichtjes in zijn ogen de woorden van Jezus: "Voor niets hebben jullie gekregen,

voor niets moet je geven” en onze Bangladeshgangers vertellen nadien over hun reis, maar dat is al vroeger verteld.

Neen, bang mogen we niet zijn, niet na die spetterende repetitie “Ooooooh, O” en zeker niet met die drukke week vóór de ontmoetingsdag. We mogen nu namelijk ook gebruik maken van de vroegere keuken, de vroegere woonruimte van de Broeders en een klaslokaal. Dat klaslokaal wordt opgepoetst en klaargezet voor ons jonge volkje met zetels, spellen, een pingpongtafel, enz. Keuken en woonruimte, nu vergaderzaal, worden door dezelfde ploeg onderhanden genomen tot alles blinkt, gesmeerd loopt, op de juiste plaats staat, kortom Effataperfect is. Ook moet alles klaar staan voor de ontmoetingsdag want het moet dan allemaal gesmeerd lopen en zaterdag 25 juni gaan we nog gospels zingen op het schoolfeest van het MPI-Voskenslaan. Oud-gouverneur Balthazar zal er ook zijn: we zingen liever geen godsdienstige liederen, alleen gospels...

21 juni 2005: “Wittem”, een dag om te onthouden. Een nogal lang verhaal dat ik daarom afzonderlijk houd, anders wordt dit verhaal eindeloos. Lees dus: “Wittem, een einde dat een begin wordt”.

We zingen op 25 juni samen met andere rouwenden de uitvaartdienst van Jan Van de Steene. Jan kwam lange jaren samen met Saskia en zijn kinderen Ben, Tom en Floortje naar de Gevi. De laatste jaren zagen we hen niet meer door zijn ziekte. Floortje werd geboren in het jaar 2 van Effata. Verdriet om het afscheid en vreugde om het weerzien kruisen elkaar. Guido speelt op het orgel een daverend ‘In paradisum’ ten afscheid.

’s Namiddags is er het ‘Balthazarzingen’. We komen terecht in een lawaaierig schoolfeest, waar de optredens van de kinderen nog volop aan gang zijn. Wij moeten wachten, veel te lang voor Filip die ook nog andere verplichtingen heeft. Uiteindelijk zingen we a capella van op het schavotje een viertal gospels voor een enthousiaste oud-gouverneur en een niet echt geïnteresseerd publiek. We voelen het zelf aan als een flop, maar ja, je kunt niet altijd perfect zijn, niet? Als troost worden we getrakteerd op de maaltijd: warme beenhesp!

De ontmoetingsdag, 26 juni 2005. Je kunt er niet naast kijken: de lampen hangen in de kapel en achter het altaar stralen Rita’s regenboog en vogel. Lut heeft het altaar en de kapel weer feestelijk versierd. Katrien leidt Guido in: dit alles is niet zo vanzelfsprekend. ‘Alles begon met God’: we zingen van vuur dat brandt en kruid dat in de as opschiet in die mooi herstelde kapel, van wonen met de kinderen, denkend aan de speelzaal die we nu ook hebben. Wij geloven niet erg in toeval: het evangelie van Matteüs is hard, maar zo toepasbaar, niet letterlijk te nemen, maar wel om de vraag te stellen: “Waar ga je ermee naartoe?” Weer de vaststelling: ‘Niets is vanzelfsprekend’, ook dit vieren niet, ook niet het zorgen voor anderen die je niet onmiddellijk kunnen terugbetalen. We staan een laatste maal samen rond het altaar, delen brood en wijn, luisteren naar Lut en Elien. Bernadette leest het slotgebed van Carlos Desoete, zo herkenbaar dat ik het hier ook heb overgenomen. Hoe kan je een jaar beter afsluiten dan over de toekomst te spreken? Guido schetst in het kort het Effataverhaal, zijn zoeken, zijn drie jaar in Parijs, eenzaam in die grote stad, de groei van Effata naar Effata, de ertussen verborgen hoop gewekt door het Concilie, de groei van Effata met het officiële samengaan met een NGO tot de wijzigingen in de Redemptoristenstructuur en de reis naar Wittem. Wat het allemaal voor ons betekent, én voor hem, keuzes die moeten gemaakt worden, verantwoordelijkheden opgenomen. En dat het over óns gaat: Res vestra agitur!

Een bladwijzer, of is het een wegwijzer, als herinnering aan dit vruchtbare, pijnlijke, drukke en beloftevolle jaar. We eindigen met een daverend Alleluja, als afscheid, of toch voor Woutje?

Na de eerste Effatagroepsfoto is er beenhesp, met groenten en frietjes, die weer prima smaakt. We nemen een kijkje in al die lokalen die we mogen gebruiken ‘tot ze een andere bestemming toegewezen krijgen’.

Napraten en weemoedig worden, afscheid nemen en elkaar het beste toewensen.

Afscheid voor lang? Neen toch, als je de Effatakalender goed bekijkt! Op 16 juli gaan we een huwelijksmis zingen in Balgerhoeke, van 29 tot 31 juli is het evaluatie- en planningsweekend voor de stuurgroep, op 22 augustus open gemeenschapsraad en daartussen is de eerste helft van augustus druk benomen door de repetities en de eigenlijke opnames van de nieuwe gospel-CD. En wie zich echt eenzaam voelt, kan altijd ergens gaan aankloppen, niet iedereen is naar Bali, of het boek ‘Al de vragen van ons leven’ lezen voor de boekenclub. En zoals Els zegt: “’t Wordt een feestjaar, ’t werd tijd”.

Bijlagen:

1. Wittem, een einde dat een begin wordt.
2. Tekst van Carlos Desoete, gelezen op de Ontmoetingsdag 2005
3. 'Onze' Kapel, bij het 100-jarig bestaan van de kapel (die aan Alfonso de Ligorio toegewijd is!), waarvoor we in het archief van de Broeders mochten grasduinen.

Om te eindigen in schoonheid: een verhaal over Isaak op weg naar Berseba:

Ook Isaaks knechten gingen in het dal aan het graven en zij troffen er een bron met helder water aan. Maar de herders uit Gerar maakten ruzie met Isaaks herders. "Dat water is van ons", zeiden ze. Omdat hij daarover onenigheid met hen had gekregen, noemde hij die bron Esek, van het Hebreeuwse werkwoord 'twisten'. Toen groeven ze een andere put en ook daarover kregen ze ruzie; hij noemde hem daarom Sitna, Hebreeuws voor 'onenigheid'.

Daarna trok hij weer verder, en weer groef hij een put. Hierover ontstond geen onenigheid. Hij noemde hem Rebochot, Hebreeuws voor 'vrije plaats', "want", zei hij, "nu heeft de Heer ons ruimte gegeven in dit land en kunnen wij ons uitbreiden".

Van daar trok hij naar Berseba.

Bibliografie:

- Afrikalaan vertelt, verschillende auteurs.
- Effatanieus, id.
- Vzw Effatanieus, id.
- Wouters verhalen.
- Gesprekken met hen die aan de bron stonden.
- Archief van de Broeders van Liefde te Gent

Bijlage 1: Wittem, een einde dat een begin wordt

De Nederlandse provincie van de Redemptoristen heeft haar broeders uitgenodigd op de internationale Redemptoristendag op 21 juni 2005. Dat jaar is op drie manieren belangrijk voor de congregatie. Vooreerst vieren ze het 250-jarig jubileum van het overlijden van Sint-Gerardus Majella, samen met de stichter Sint-Alfonsus van Liguori en Sint-Clemens (Clemens Maria Hofbauer uit Bohemen), een der grote heiligen van de orde.

Het is ook het 150-jarig jubileum van de oprichting in 1855 van de Nederlands-Engelse provincie, die als Nederlandse provincie van Amsterdam zelfstandig werd in 1865.

Maar het is ook een afscheid. De provincies Köln, Vlaanderen, Helvetica en Amsterdam gaan op 1 augustus 2005 samen als de nieuwe provincie Sint-Clemens. Het provinciaalaat wordt gevestigd in het klooster te Wittem.

Voor wie het nog niet weet: Guido is Redemptorist en lid van het Kapittel. Hij is dus ook uitgenodigd. Maar wat sommigen niet weten: Effata is door de Redemptoristen voorgesteld als een 'Redemptoristisch project'. Wij weten niet wat dat betekent, maar rekening houdend met de betekenis van 'redemptor': verlosser, bevrijder, moet het een bevrijdend project worden. Een aantal mensen van Effata zijn met Guido meegegaan naar Wittem, om Effata te tonen en kenbaar te maken en om te luisteren en te leren.

Wittem ligt voorbij Maastricht, bijna tegen Aken, in Nederlands Limburg. Dus niet bij Roosendaal, wat de cruisecontrole ook zegt. Het wordt vroeg opstaan voor Guido, Tom, Miet, Chrisje en Fons, Wouter en Lou, Chris en Lea.

We zijn juist op tijd voor de H. Mis in de grote Sint-Gerarduskapel. Pater Tobin gaat voor. Hij is de huidige patergeneraal, afkomstig uit Baltimore (USA), maar hij heeft volgens mij duidelijke Ierse wortels, hij doet mij denken aan die monniken die in lang vervlogen tijden vanuit de Ierse abdijen het vasteland hebben gekerstend. Ik herken de liederen van Oosterhuis, maar loop wat verloren in al dat taalgeweld, niet dat het onbegrijpelijk is, maar Nederlands, Engels, Duits, Frans en Latijn, allemaal dooreen, is toch iets teveel voor een goede concentratie. Het heeft wel het voordeel dat ik er aan herinnerd word dat 'gospel' hetzelfde is als 'evangelie'. Zou H. Balthazar dat ook weten? In

zijn homilie spreekt pater Tobin over het verhaal van Abraham en Lot: "Laat er geen strijd zijn tussen ons, laat ons die belangrijke stap samen nemen". Gouden wetten houdt hij ons voor: "Doe aan anderen wat je wilt dat aan jou wordt gedaan" en "Wees medelevend zoals uw Vader medelevend is". Is het een loutere tekstaanpassing als hij het "Pray, brethren,...(broeders)" vervangt door "Please, brothers and sisters, pray..." of is het een aanpassing aan al die leken, mannen én vrouwen in de kapel? De H. Mis eindigt met een daverend 'Te Deum laudamus', voor Miet een onbekende, voor velen (de ouderen) een ingebakken melodie. Nu, dat van die ouderen valt nog wel mee: er zijn ook jongere mensen bij!

Na de viering is er de opening van de tentoonstelling 'Geloven in kunst' met werken van een drietal Redemptoristen-kunstenaars in de imposante bibliotheek. Zoals alle kunst valt het ene al wat meer in mijn smaak dan het andere, maar ook hier is de verscheidenheid zeer groot en ik maak mij de bedenking dat sommige werken vroeger recht naar de brandstapel zouden hebben geleid. Pater Tobin krijgt het eerste exemplaar van een boek over deze tentoonstelling en hij dankt met een verhaal over Alfonsus van Liguori die zich bij God verontschuldigt omdat hij een congregatie zonder cultuur heeft gesticht, als hij ziet dat zijn broeders in slaap vallen bij klassieke muziek.

Dan is er verpozing met koffie en Limburgse vla. Het speciale aan deze vla is dat de koek gemaakt wordt met gegist deeg, dixit Miet, en die kan het weeeeten. Wij maken kennis met vele broeders van Guido en met de nieuwe paterprovinciaal in spe, leggen uit wat Effata is, verdelen folders, flyers, CD's en videobanden. Tijdens de workshop bezoeken we, met Wim Jansen als gids, de oude barokkerk uit 1732, toegewijd aan de brugheilige Sint-Nepomucemus, gebouwd in opdracht van de rijksgraaf Ferdinand van Plettenberg voor de paters Capucijnen. Daarom is er onder het koor een crypte - die we bezochten - waar de urne met het hart van de graaf wordt bewaard en waar nu nog de paters en de lekenbroeders worden begraven. Het klooster werd geconfisqueerd na de Franse revolutie in 1797 en stond leeg tot 1836. Toen werd het aangekocht door de Redemptoristen (als congregatie gesticht in 1732), die een bloeiperiode kenden en er hun eerste klooster in Nederland en internationale studiehuis van maakten. Oorspronkelijk was de kerk binnenin volledig wit geschilderd, de Redemptoristen hielden meer van kleur (!) en van afbeeldingen van profeten en evangelisten.

Later werd ook deze Sint-Alfonsuskerk te klein en werd de Sint-Gerarduskapel bijgebouwd om de bedevaartgangers een goed onderkomen te bieden. Nu nog komen jaarlijks meer dan 150.000 mensen op bedevaart naar Wittem. In de kapel staat ook het beeld van Petrus (Pierke) Donders, Redemptorist in Suriname en daar gestorven aan lepra. De 'Ronde Kapel' is toegewijd aan Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand, voor ons een heel bekende Moeder.

Ze hebben er goed bier, bestel dus gerust 'ne Gerardus', maar het is warm en dat bier verdampt zeer snel! De maaltijd is overvloedig, een beetje op zijn Duits, met lekkere soep, een gevarieerd buffet, en koffie met vla en taart. Eten brengt mensen bijeen en de kring rond Guido wordt regelmatig aangevuld met nieuwsgierigen naar Guido's werk en Effata. Je zou voor minder fier zijn!

Na de rust zijn er weer workshops. Zij hebben zelfs het goede gedacht gehad om een wandelworkshop in te richten. Je moet maar aan Lou vragen, hoe ver, hoe warm en hoe hoog het was. Ik heb mijn beste Duits moeten bovenhalen om te praten over water, droogte, het verschil tussen voederbieten en suikerbieten en de nieuwe Europese richtlijn over de suikerinterventies.

Om 16.30 uur is er de feestrede door pater J.M. Lasso de la Vega y Miranda, de vroegere patergeneraal.

De titel luidt: 'Het charisma van de congregatie in Noord-Europa'.

Ik voel mij daar aanvankelijk niet gemakkelijk bij: 10 bladzijden tekst die hij gaat voorlezen, in het Italiaans, een taal die mij in deze omgeving doet denken aan gebod en verbod i.p.v. aan liefde en samen horen, over Noord-Europa. Of bedoelt hij ook West-Europa, waar hij trouwens in 1° van spreekt? Wat bedoelt hij met 'charisma'? Want dat woord betekent ofwel een bovennatuurlijke gave, in het bijzonder van de h. Geest om de uitbreiding van het rijk Gods te dienen, óf persoonlijke aantrekkingskracht, uitstraling.

Maar ik heb de man onderschat, want hij gaat recht op zijn doel af: bewijzen dat de Redemptoristen toekomst hebben, als zij er zélf een scheppen. Hiervoor zijn er drie wegen, uitdagingen noemt hij ze en de derde alleen al maakt de reis naar Wittem en het begeleiden van Guido meer dan de moeite waard.

Die derde uitdaging gaat over de apostolische medeverantwoordelijkheid van de leken redemptoristen, waarbij hij een duidelijk verschil maakt tussen de leekmissionaris enerzijds en de leek die meewerkt in de priesterlijke bediening anderzijds.

Deze uitdaging is recht op het hart van Effata gericht, maar is ook een rechtvaardiging van veel werk en kopzorgen van de voorbije jaren van Guido en wie hem nabij is. Om deze uitdaging op te vangen en in goede Effatabanen te leiden zal de tekst, die ondertussen in ons bezit is, uitvoerig worden besproken in de stuurgroep en in de gemeenschap.

De dag sluit af met de Vespers in de Sint-Alfonsuskerk. Het Sint-Clemenslied gezongen door een mannenkoor en begeleid door een fanfareorkest, klinkt theatraal en pompeus een afscheid aan het verleden waardig. Maar als ik even rond mij kijk en al die broeders en zusters van mij daar voor mij en ons allemaal zie bidden, dan vergeet ik al die talen, dat triomfalistische, en denk aan de toekomst en de opdracht die een blijde Guido van ons aller Effata verwacht.

Het was een vermoeiende dag, het is een lange terugreis. Chrisje heeft haar buit mee, Gerardus is veilig bij haar.

Bijlage 2

Carlos Desoete schrijft:

*Laten we niet gewoon worden
aan het leven dat in onze groep
aan het gebeuren is.*

*Het is toch niet normaal
dat wij elkander kennen,
dat wij elkaar bij name noemen
en elkaar onthalen als vrienden.
Wij hebben toch altijd geleerd
dat je best elkaar voorbijloopt,
dat je je niet teveel
met anderen moet inlaten.*

*Het is toch niet normaal
hoe wij met elkaar verbonden zijn,
hoe wij elkaar bezoeken
bekommerd om te delen
in elkanders leed en vreugde.
We hebben toch altijd geleerd
dat het elk-voor-zich is in deze wereld,
dat elkeen best voor eigen deur moet vegen.*

*Het is toch niet normaal
dat wij zelf spelen en zelf zingen.
Wij hebben toch altijd geleerd te zwijgen
omdat alleen vedetten
mogen spelen en zingen.*

*Laten we niet gewoon worden
aan het leven dat in onze groep mogelijk is.
Het is niet normaal
als God tot leven komt
in mensen.*

Bijlage 3: 'Onze' Kapel

Laten we voor één keer vergeten wat de Kelten, de Germanen, de Romeinen en de Gallo-Romeinen hebben gedaan toen ze op de Schelde voorbij het Strop voeren. Of wat Amandus, toen nog niet heilig, heeft gedacht over de mogelijkheden tot het bouwen van een heel klein kloostertje op die linkeroever, zoals hij dat in het jaar 639 een weinig verder heeft gedaan op dezelfde oever op de flanken van de Blandijnberg.

Interessanter is het om te weten dat, volgens het panoramische gezicht op Gent van 1534, op de plaats waar de Schelde zich splitst in de Muinschelde en de Vestingsgracht er zich een eilandje bevindt en dat daar tegenover op de linkeroever een groot huis staat met bijgebouwen en een tuin en bleekweiden, waar het linnen in rijen is op uit gespreid.

Wij weten niet zeker of dat huis hetzelfde is als het landgoed van Novaretz, de 'domus domini Novaretti', dat aangeduid is op de gravure van Hondius van 1641. Feit is wel dat volgens het kadaster van 1691, 'Den Nieuwen Omlooper', op diezelfde plaats een pensionhotel, een lusthuis of eenvoudigweg 'een herberghe', Het Strop genoemd, gekomen is. In 1815 noemt Chevalier Ch. L. Dierickx negen lusthuizen rond Gent, ook 'Guinguettes' of boerenherbergen genoemd, waar alle zondagen talrijke families en vriendengroepen naar toe trokken om er vis, rijstap, hesp of waterzooi te eten met een gedeelde stoep bier. Het meest vermaarde is 'de herberghe het Strop', 'buiten d'heuverpoorte'. *Je zou kunnen vermoeden dat de voorkeur van Effata voor beenhesp als hoofdschotel op de ontmoetingsdag hier een overblijfsel van is, maar 'Het Strop' was vooral bekend voor gebakken bliken, paling en waterzooi.*

Vanwaar komt de naam 'Het Strop'? Er wordt beweerd dat de Schelde, die daar naar de Sint-Lievenspoort wegdraaide, een moeilijke doorgang, een strop, vormde, en dat daarom verse paarden vanuit 'Het Strop' werden ingespannen om de boten er doorheen te krijgen. Hierbij moet je weten dat in 1798 de zgn. Nieuwe Schelde, recht naar de Terplattenbrug, nog niet gegraven was en dat de tolheffing aan de boommeesters in 1771 in de herberg De Strop gebeurde. Er was dus veel bedrijvigheid van mensen, schepen en paarden, maar dat is toch onvoldoende om de oorsprong van het woord 'Strop' te verklaren.

Wij weten ook niet of 'Het Strop' een stamcafé was van de jonge geneesheer psychiater Dr. Guislain, maar toen in 1841 de eigendom te koop was, drong hij er bij Kan. De Decker op aan, dit prachtige buitengoed aan te kopen en het om te vormen tot een rusthuis voor geesteszieke patiënten uit goeie families.

In de achterliggende tuinen wordt het Sint-Alfonsushuis opgetrokken en op 12 januari 1842 neemt Vader Theodore met zijn tien Broeders van Liefde bezit van het nieuwe klooster. Het hotelpension Sint-Marie wordt ingericht voor 25 mannelijke patiënten van goeie families.

Waarom kiest men voor de naam Sint-Alfonsus? Het gaat hier om Alfonso de Liguori die in 1696 in Napels wordt geboren. Op 25 jaar is hij een beroemde advocaat, maar hij beslist dan omwille van de waarheid en de gerechtigheid de wereld van het recht vaarwel te zeggen. Tegen de wil van zijn ouders wordt hij priester. Hij zet dan al zijn energie in voor de randmensen van Napels en de arme plattelandsbevolking uit de bergen en hij brengt hen Gods bevrijdend woord. Samen met enkele gelijkgezinden sticht hij de gemeenschap van de Allerheiligste Verlosser, die in 1749 door Paus Benedictus XIV onder de naam Redemptoristen als een kerkelijke religieuze gemeenschap wordt erkend. Alfonso de Liguori sterft in 1787 en hij wordt in 1839 heiligverklaard. *Als je dan weet dat onze pater Guido een Redemptorist is en dat Effata hier door de broeders in 1996 liefderijk werd ontvangen, kan je moeilijk van toeval spreken!*

In 1855 en 1858 worden respectievelijk de paviljoenen Sint-Vincentius en Sint-Jozef gebouwd. Ook de eerste Sint-Alfonsokapel dateert van 1855.

In 1894 begint men met de bouw van de nieuwe centrale kapel van het Strop voor de twee communautiteiten, architectonisch een 'hangar', alsook van de centrale keuken en refter. In die periode worden ook het Sint-Jan-Berchmangesticht en het Sint-Vincentiushuis op 'de akker van het Strop' gebouwd. De klok voor de nieuwe kapel wordt geschonken door een heer, een patiënt dus (*nu zou men dat 'een bewoner' noemen*) en in 1899 geeft de dame van graaf l'Espagnol de Grimby, bij het overlijden van haar man, een mooie miskelk aan de kapel van 't Strop.

De mooie oude kapel wordt omgevormd tot refter en kapittelzaal onder en tot slaapzaal boven. Ze wordt in 1955 afgebroken.

In 1896 wordt aan beide zijden van het koor van de nieuwe kapel een zijkapel aangebouwd en **in 1906** wordt het kapelkoor 6 à 7 m achteruitgebracht en de zijkapellen en de sacristie worden verplaatst en vergroot. De kapel krijgt dan het huidige prachtige uitzicht, met dien verstande dat in 1907-1908 de rechthoekige vensters door de huidige neoromaanse drielichten worden vervangen. Het is V. H. Waegenaere, glazenmaker, uit Gent die dit en ander werk aan vensters doet voor 2.287,09 fr.

Nu ziet de kapel er uit als een echte bidplaats waar plaats is voor iedereen.

In 1907 beleeft de vernieuwde kapel de grootse viering van het 100-jarig bestaan van de Congregatie van de Broeders van Liefde, die in 1807 door Petrus Jozef Triest, een Gentse priester, is gesticht. De bisschoppen van Gent en van Brugge, de Pauselijke Nuntius, Mgr. Reesen en talrijke ministers en Kamerleden 'fleurden' toen de kapel op.

In 1908-1909 brengt R. Goethals van de 'Atelier de Peinture & Décoration', met werkhuizen in de Koolsteeg, de polychromie aan in de kapel, met de antaren (sic!) inbegrepen, en hij levert ook de kruisweg voor in totaal 7.150 fr.

In 1939 wordt de kapel herschilderd. Volgens de algemene voorwaarden moeten in de middenkapel 'de tekeningen worden weggepuimd'. Is dit het ogenblik waarop de polychromie van 1908 verdwijnt?

Er wordt ook een nieuw marmeren altaar geplaatst en het bankengestoelte wordt vervangen door éénmansplaatsen. Hiervoor geeft Em. Vandenhoute van de Werkhuizen voor Kerkelijke Kunst te Anderlecht prijs voor koorgestoelte in Slavonische eik voor een bedrag van 104.500 fr. Aangezien hij ook andere werken uitvoert is de uiteindelijke prijs heel wat hoger, maar niet juist meer te achterhalen in het archief.

In 1944 wordt de stad Gent beschoten door de Duitsers vanuit Eeklo, waarbij vooral de kapel schade lijdt.

In 1948 maakt, levert en plaatst Cesar Vanhevele uit Gent, leraar aan het Sint-Lucasinstituut en glazenier, een groot roosvenster en vier kleinere in de Sint-Alfonskapel. Het grote roosvenster stelt Christus Koning voor, omringd door negen engelenkoren en een cherubijn, de vier kleine: het manna of de scheppende hand van God, de pelikaan, het Lam Gods en de korf met vis en broden. Het geheel kost op 3 oktober 1949 41.800 fr. taksen inbegrepen.

In 1950 zingen de kinderen van Sint-Juliaan de mis en het lof: blijkbaar een opmerkelijke prestatie want ze wordt speciaal vermeld in de annalen.

In 1959 wordt de kapel voorzien van neonverlichting als voorbereiding op het herschilderen van de kapel. Blijkbaar is er een 'afschuwelijk lompe pseudo-schijnwerper', die sinds jaren het plafond ontsiert en rococolusters die de slanke kolommen hun elegantie ontnemen. Ze worden verwijderd en vervangen door 'statig deftige' buislampen die de vorige verlichting effectief vervangen en volgens de verslaggever uit die tijd, Broeder Novatus, op zichzelf al een decoratieve eenheid vormen. Nu kan alles opnieuw worden herschilderd 'op moderne en zeer aangepaste wijze' door schilder Marcel Versigghel van Aalst. In zijn verslag geeft Broeder Novatus aan dat de herschilderde kapel nu in staat is de kieskeurigste estheticus te voldoen, dat de algemene indruk er een is van piëteitsvolle stemmigheid en etherische impressie. Ook vermeldt hij: "Stemt de middenbeuk tot serene contemplatie, de zijbeuken laten ook de actieve kant van de Broeder van Liefde zien door het levendige rijk monterey-red van de grote muurvlakken en het cool-gray van het plafond". De Congregatieboom in de zijbeuk, die door het generalaat wordt gebruikt, en die het honderdjarige bestaan van de congregatie herdenkt, wordt nagezien en bijgewerkt. De staties van de kruisweg worden opgefrist en het koorgestoelte aangepast: de overbodige onderste rij wordt verwijderd.

In 1966, op het H. Hartfeest, wordt het nieuwe altaar, naar het volk gekeerd, in gebruik genomen. Hiervoor wordt het hout van de oude communiebanken gebruikt.

Op 19 juli 1969 wordt de nieuwe huiskapel, een zijbeuk van de grote kapel, in gebruik genomen. De zijkapellen worden afgesloten van de grote kapel.

Het beschikbare archief zwijgt nu. Het sprekende bevindt zich waarschijnlijk op de hoofdzetel van de Broeders van Liefde in Rome.

In 1996 wordt Effata liefderijk opgevangen door de Broeders in de Sint-Alfonskapel. Weinigen beseffen dat ook Guido's beschermengel voor ons heeft gewerkt.

Maar in 2000 komt een brand in de gebouwen van de campus Sint-Juliaan roet in het eten strooien. Effata krijgt de linkse zijkapel toegewezen, die als berg- en werkplaats in gebruik is genomen. Het lokaal wordt uitgeruimd, het bezetwerk en de boogjes hersteld of vervangen, de verlichting hersteld, een nieuwe vloer gelegd en het geheel herschilderd. Er wordt, met financiële hulp van de Broeders, een gebruiksklare keuken geïnstalleerd en het nodige meubilair geplaatst. Later wordt een deur aangebracht naar de kapel, zodat alles veel functioneler wordt.

2005. Wat je niet verwacht kan gebeuren. Er is een kleine brand op Driekoningen: de kerststal gaat in vlammen en heel veel rook en roet op. Effata schiet ter hulp en met man en macht wordt de kapel, althans het gebruikte niveau, gereinigd. Uiteindelijk is de beslissing van de Broeders, met tussenkomst van de verzekering uiteraard, voor Effata zeer positief. De steun en de deskundige medewerking van Tine Merchie, de binnenhuisarchitecte van de Broeders, bij de keuze van de kleuren, van de lampen en van de algemene aankleding is ons zeer welkom. De gehele kapel wordt herschilderd, het orgel nagekeken, de tapijten en altaardoeken gereinigd, de kruisweg wordt hersteld. Als de schilders, de elektriciens, de geluidsspecialisten en de loodgieters hun werk hebben gedaan in de kapel, poetst Effata al de ramen, stofzuigt het laatste stof weg en dweilt de vloeren. De planten worden geplaatst, het altaar geboend, de vloer nóg eens extra gedweild en op 4 juni 2005 nemen we de kapel weer plechtig in gebruik met een dankbaar Alleluia.

In het Evangelie van de volgende zondag staat het zéér duidelijk:
“Voor niets hebben jullie gekregen, voor niets moet je geven”.
‘Onze’ kapel is ons heel dierbaar.
